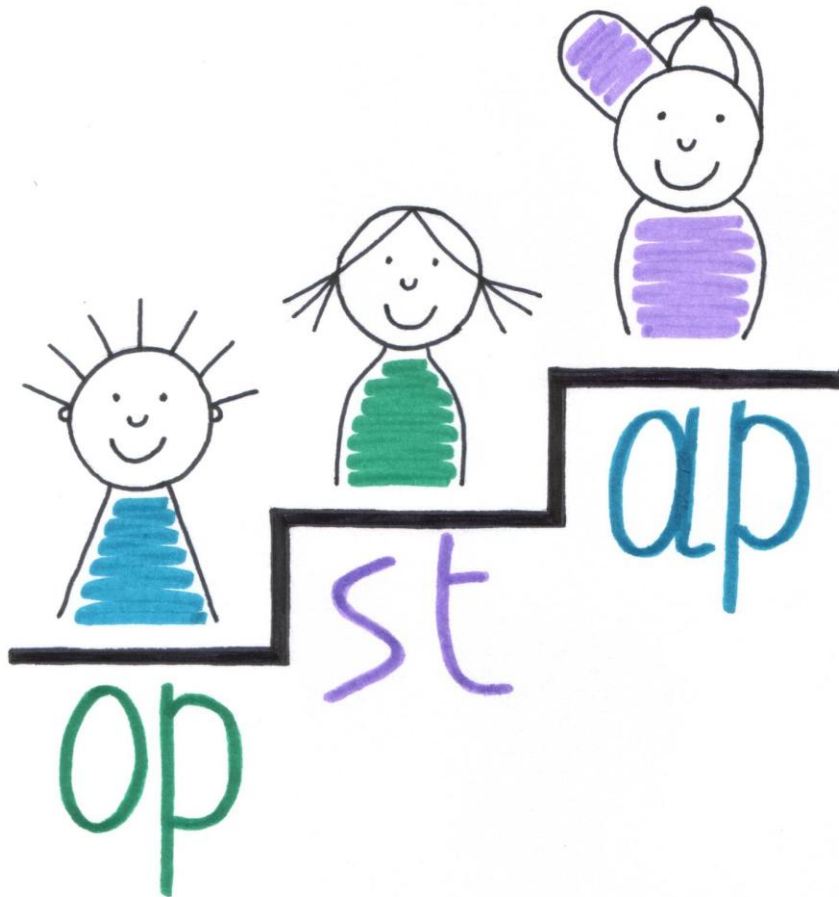

JAARVERSLAG 2010

OpStap
Koolmijnlaan 201
3582 Beringen

Inhoudstafel

1. Algemene voorstelling OpStap

- 1.1 Ontstaan
- 1.2 Werking
- 1.3 Praktische info

2. Werking 2010

- 2.1 Cijfergegevens
  - 2.1.1 aantal kinderen
  - 2.1.2 aantal gezinnen
  - 2.1.3 verwijzers
  - 2.1.4 huisbezoeken
  - 2.1.5 problematieken
  - 2.1.6 samenwerking en verwijzing
- 2.2 Accenten in de werking
  - 2.2.1 Empowerend werken
  - 2.2.2 Taalstimulering
  - 2.2.3 Vaderwerking
  - 2.2.4 Cultuur
  - 2.2.5 Baby- en kleuterzwemmen
  - 2.2.6 Budgetvriendelijke activiteiten/ gezinsactiviteiten in eigen gemeente

3. Overlegmomenten - vergaderingen

- 3.1 Teamvergadering
- 3.2 Vergadering team pedagogische preventie
- 3.3 Dagelijks bestuur/ algemene vergadering van het LOP
- 3.4 Stuurgroep kleuterbetrokkenheid

3.5 Provinciaal steunpunt opvoedingsondersteuning

3.6 Signaalgroep van Onderwijs en Gezin

4. Specifieke samenwerking

4.1 Samenwerking Kind in Nood en Sociale Ombudsdienst

4.2 Samenwerking Kind en Gezin

4.3 Samenwerking OCMW

4.4 Noodopvang/ begeleiding in het CKG

5. Vorming

6. Besluit

1. Algemene voorstelling OpStap

1.1.Ontstaan

De werking van OpStap ging van start in juni 2006 en werd mogelijk gemaakt door een samenwerkingsovereenkomst tussen de stad Beringen, PWA Beringen, Lokaal Overlegplatform Beringen en het CGG/LITP vzw (Centrum voor geestelijke gezondheidszorg).

Een breed draagvlak voor deze werking werd geboden door meewerkende organisaties: De Brug, CKG Molenhof, Rode Kruis, Kind en Gezin, CLB, OCMW, Provinciaal steunpunt opvoedingsondersteuning en Integrale Jeugdhulp Vlaanderen.

Bij de start omvat OpStap twee onderscheiden werkingen: het project gezinsondersteuning en het project huistaakbegeleiding.

De PWA Beringen nam hierbij de loonkost op zich van een halftijdse maatschappelijk werker voor het gezinsondersteunend project en een halftijdse leerkracht voor het project huistaakbegeleiding , en dit voor een periode van 2 jaar. Huisvestingskosten en logistieke ondersteuning werden gedragen door de stad, coördinatie van de werking gebeurde door het CGG/LITP vzw.

In 2008 wordt de financiering overgenomen door de stad Beringen. Dit werd mogelijk gemaakt via Sif plus gelden. Het gezinsondersteunend project gaat verder onder de naam OpStap en wordt uitgebreid tot een full-time job. Het project huistaakbegeleiding wordt een deelaspect van het nieuw opgerichte Steunpunt Onderwijs en Gezin.

In 2009 werd een samenwerkingsovereenkomst getekend tussen stad Beringen en het CGG/LITP. Het project wordt uitgevoerd door het CGG/LITP, de stad financiert hiervoor een fulltime maatschappelijk werker. De inhoudelijke sturing gebeurt door het CGG/LITP in samenwerking met Onderwijs en Gezin en het provinciaal steunpunt opvoedingsondersteuning. Beleidsmatig wordt het project opgevolgd door de dienst Cultuur&Onderwijs van de stad Beringen.

1.2. Werking OpStap

OpStap is een preventieve en voorschoolse werking rond ontwikkelingsstimulering en opvoedingsondersteuning.

In een kindvriendelijke en veilige ontmoetingsruimte nemen ouders samen met hun kinderen deel aan leuke activiteiten, wordt er gespeeld, wordt er gepraat, ...

De aangeboden activiteiten ondersteunen de interactie tussen ouder en kind en stimuleren de ontwikkeling (motorisch / sociaal-emotioneel / cognitief / taal).

OpStap richt zich op maatschappelijk kwetsbare ouders samen met hun kindjes van 0 tot 3 jaar, woonachtig in Beringen. Op schoolvrije dagen zijn broertjes en zusjes tot 6 jaar eveneens welkom.

Tijdens de werkingsmomenten zijn ouders samen met andere ouders aanwezig: dit geeft steun, opent mogelijkheden voor gesprek, van mekaar leren, doorbreken van sociale isolatie, ...

Samen bezig zijn vergemakkelijkt ook het stellen van vragen, formuleren van bezorgdheden. Het is de taak van de begeleiding hier alert op in te spelen: zelf opnemen, bundelen en organiseren van een vorming op maat rond een bepaald thema (vb: betekenis van school, schoolkeuze, zindelijkheidstraining) of toeleiden naar een gepaste dienst, hulpverlening, ...

Meerdere van de deelnemende gezinnen worden geconfronteerd met verschillende problemen zoals armoede, taalproblemen, administratieve vragen, eenzaamheid, relatieproblemen, ... Het wekelijks consultatiemoment door de maatschappelijk werker van Kind in Nood/Sociale ombudsdienst kadert hierin.

1.3. Praktische informatie

OpStap: Koolmijnlaan 201, 3582 Beringen

Telefoon : 011/35.16.61 of 0484/25.38.60

E-mail : opstap.beringen@hotmail.com

Het project is gehuisvest op de eerste verdieping in het voormalig inkomgebouw van de mijn. Ouders kunnen op verwijzing of op eigen initiatief contact nemen met de werking.

Openingsuren voor de ouders :

Tot november 2010: maandag, dinsdag en donderdag van 8.30 tot 12.30 uur.

Vanaf november 2010: maandag , dinsdag, donderdag en vrijdagvoormiddag van 8.30 tot 12.30 uur. Er wordt van dan af gewerkt met 2 werkgroepen, alle ouders kunnen hierdoor 2 voormiddagen deelnemen aan de werking.

Personeel:

Ann De Middelaer, maatschappelijk assistente, voltijds tewerkgesteld.

Ann De Middelaer: zwangerschapsverlof vanaf september 2010 en vervangen door Hanne Gaethofs en Nele Vekemans. Vanaf november 2010 werd Nele Vekemans de fulltime werkracht van het project OPSTAP ter vervanging van Ann De Middelaer.

Stagiaires : Sarah Holemans, stagiaire klinisch psycholoog CGG

Cigdem Arabaci, stagiair intercultureel werk

Karolien Morelli: maatschappelijk assistente Kind in Nood, sociale ombudsdienst: wekelijks consult voor administratieve problemen en brugfiguur .naar Kind in Nood en sociale ombudsdienst.

Carina Kverh, maatschappelijk assistente Kind in Nood, vervanging van Karolien Morelli vanaf mei 2010.

Coördinator:

Andrea Dierckx, psychologe, teamcoördinator kinderteam CGG en Kind in Nood

Pastoor Grausstraat 14 /1 3583 Paal

011/42.49.31

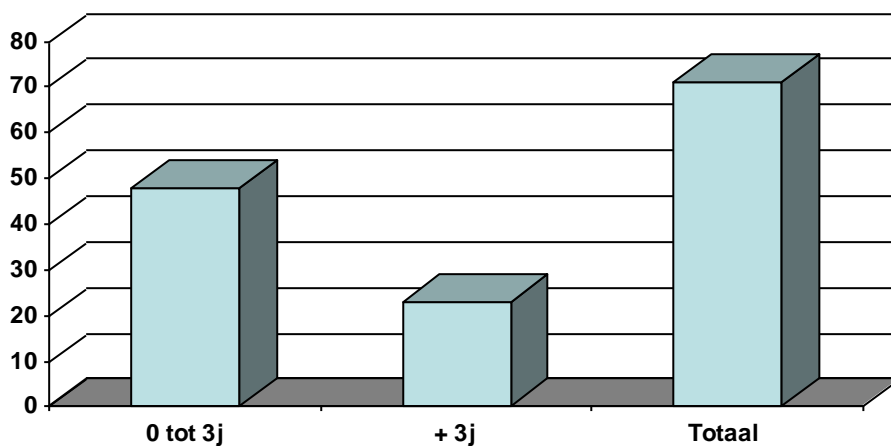
E-mail : a.dierckx@cgglitp.be

2. Algemene voorstelling OpStap

2.1. Cijfergegevens

2.1.1. Jaaroverzicht aantal kinderen die hebben deelgenomen aan de werking

Aantal kinderen die deelgenomen hebben aan de werking in 2010

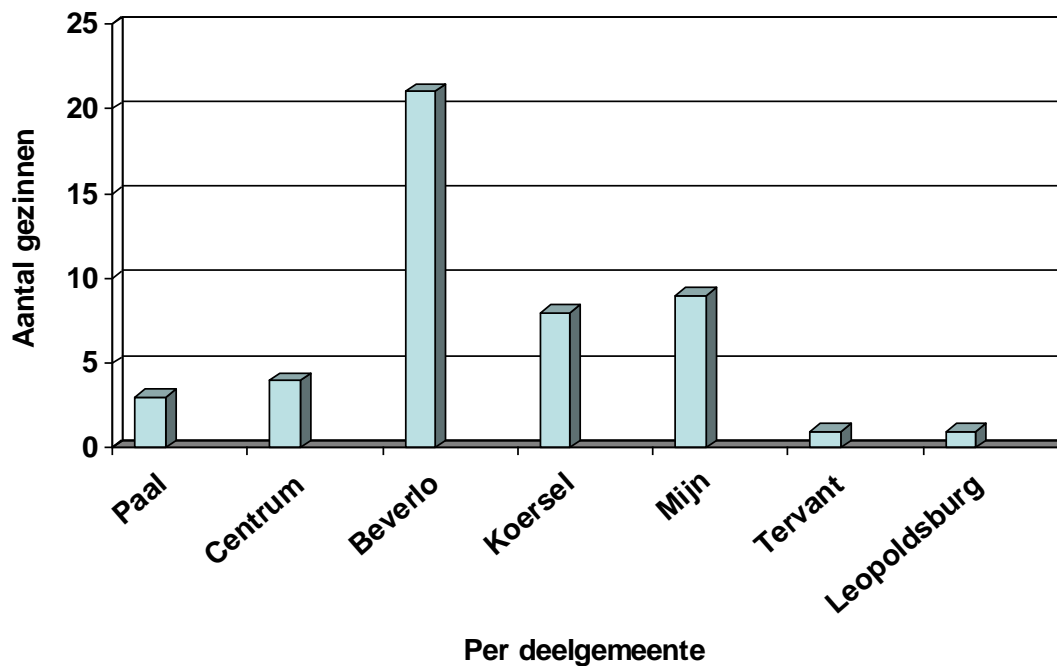
Kinderen per leeftijd	Aantal kinderen 2008	Aantal kinderen 2009	Aantal kinderen 2010
Kinderen 0 tot 3 jaar	43	45	48
Kinderen + 3 jaar	21	23	23
Totaal aantal kinderen	64	68	71

In 2010 hebben 71 kinderen deelgenomen aan de werking waarvan 48 kinderen tussen de 0 en de 3 jaar. 23 kinderen namen deel aan de vakantiewerking.

Overzicht van de kinderen van 0 tot 3 jaar eind december 2010

- 21 kinderen worden overgedragen naar de werking van 2011
- 1 kind is gestopt omdat de moeder Nederlandse les ging volgen
- 17 kinderen startten in de kleuterschool
- 1 kind stop omwille van niet woonachtig in Beringen
- 2 kinderen zijn gestart bij een onthaalmoeder
- 1 kind is samen met de moeder gerepatrieerd
- 1 kind komt niet meer omdat de vader het verbiedt
- 4 kinderen zijn gestopt omdat de moeders zijn gestart met werken

2.1.2. Aantal gezinnen die hebben deelgenomen aan de werking

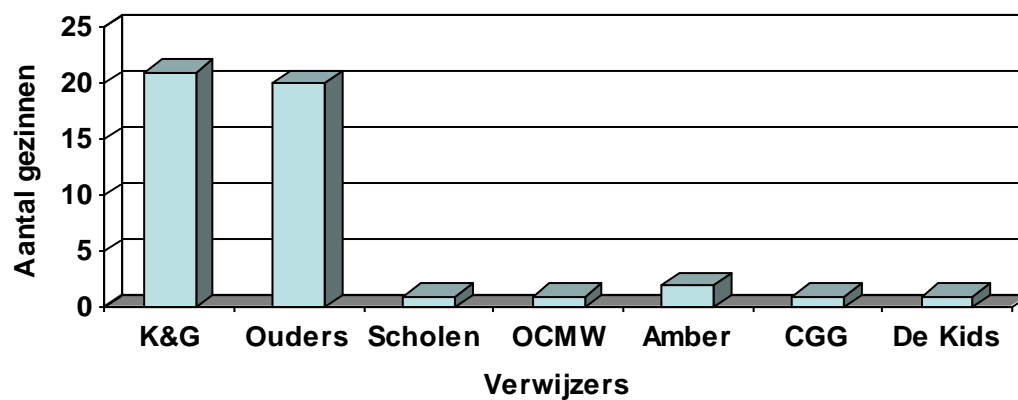
Deelgemeente	Aantal gezinnen 2008	Aantal gezinnen 2009	Aantal gezinnen 2010
Paal	5	0	3
Centrum	6	6	4
Beverlo	8	10	21
Koersel	9	12	8
Tervant	0	0	1
Leopoldsburg	0	0	1
Beringen-Mijn	11	13	9
Totaal			47

Uit bovenstaande cijfers kunnen we afleiden dat het project naambekendheid heeft gekregen buiten de buurt waar onze ontmoetingsruimte is gelegen, nl. Beringen-Mijn. Integenstelling tot 2009 hebben we in 2010 wel gezinnen uit de verschillende deelgemeenten bereikt.

Er is ook een gezin vanuit Leopoldsburg dat wenste deel te nemen aan het project, maar dit was niet mogelijk mits het project zich enkel richt tot de gemeente Beringen.

2.1.3. Verwijzers naar het project OpStap

Verwijzers

Verwijzers	Aantal gezinnen 2008	Aantal gezinnen 2009	Aantal gezinnen 2010
Kind en Gezin	23	19	21
Amberproject	0	1	2
ouders	11	18	20
Scholen	3	1	1
OCMW	1	1	1
CGG	1	0	1
De Kids	0	1	1

Kind en Gezin blijft in 2010 de grootste verwijzer naar het project OpStap. Anderzijds zien we een ongeveer een gelijk aantal deelnemers in 2010 die werden aangebracht door ouders die onze werking kennen.

2.1.4. Huisbezoeken

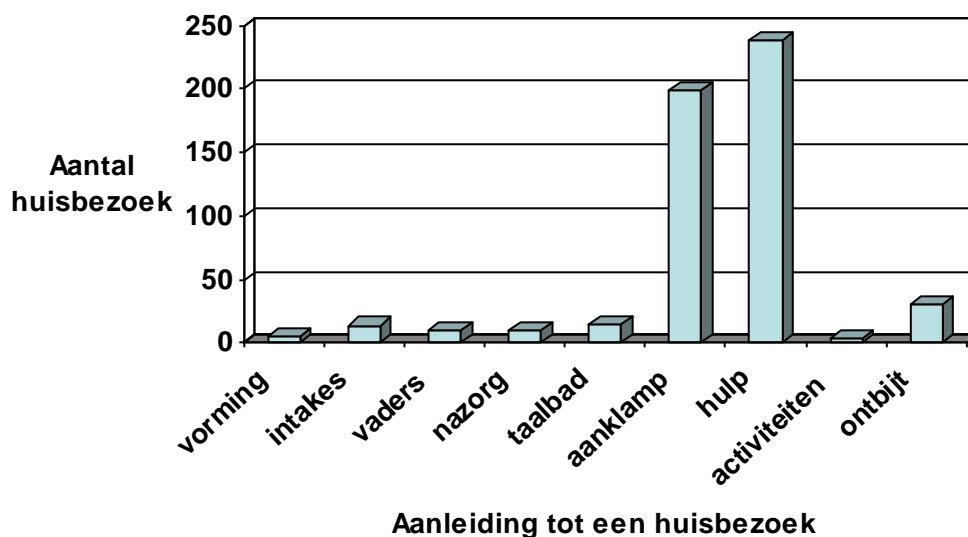
Overzicht van de huisbezoeken / gesprekken in 2010

Aanleiding tot een huisbezoek	Aantal 2008	Aantal 2009	Aantal 2010
Huisbezoek i.v.m problemen	170	183	238
Huisbezoek i.v.m aanklappend werk	83	80	199
Huisbezoek na instap school	22	30	10
Huisbezoek i.v.m intakes	13	14	14

Huisbezoek i.v.m activiteiten onderwijs en gezin	0	35	15
Huisbezoek i.v.m vaderactiviteiten	0	18	10
Huisbezoek i.v.m Cursus “ functionele schooltaal “	0	12	5
Activiteiten OpStap	0	0	34
Totaal aantal huisbezoeken	288	372	525

In 2010 werden 525 huisbezoek afgelegd , dit is een stijging t.o.v. voorgaande jaren.

Huisbezoeken

De stijging van het aantal huisbezoeken is vooral terug te vinden in de categorie problematieken, aanklampend werken en activiteiten.

Huisbezoek i.v.m problematieken

In 2010 werden meer gesprekken / huisbezoeken afgelegd aangezien er verschillende dossiers waren met veel probleemvelden die een intensievere opvolging vereisten. In deze dossiers werd vaak samengewerkt met andere diensten.

We hebben ook de mogelijkheid gegeven aan de ouders om aansluitend op de werking een gesprek te hebben. Dit geeft als voordeel dat ouders die voornamelijk inwonen bij de schoonouders gemakkelijker kunnen praten. Deze gesprekken gingen dan door in de lokalen van OpStap.

Aanklampend werken

Onze visie in 2010 is niet veranderd i.v.m aanklampend werken.

Aanklampend werken is een noodzaak. Soms vervallen onze ouders in de “overlevingsstrategie “. Andere problematieken krijgen de overhand en de opvoeding van de kinderen is geen prioriteit. Bij een afwezigheid van 3 werkingsdagen gaan we op huisbezoek. Ouders zijn dan vaak aan het overleven. “ Hoe krijg ik het huis warm, ik heb weer zoveel rekeningen gekregen en kan deze niet betalen, door de vochtige woning is mijn kind ziek, ...” Indien wij als organisatie geen oog hebben voor deze armoede gerelateerde problematieken dreigen de zwakste gezinnen af te haken.

Huisbezoek in functie van uitnodiging ontbijt-terugkomdag.

In 2010 organiseerden wij, mede op vraag van de ouders, een groots ontbijt-terugkom moment voor alle gezinnen die ooit deelnamen aan de OpStap werking. In het kader hiervan werden een aantal huisbezoeken afgelegd.

Huisbezoek na instap op school

Ouders worden gecontacteerd na de instap in de kleuterklas. Meestal hebben de ouders na de instap enkele praktische vragen zoals:

- Het slaapritme is nog niet helemaal aangepast op de nieuwe situatie.
- De tijdstippen van de maaltijden veranderen waardoor de kinderen soms minder eten.
- Stuur ik mijn kind een halve dag of een volledige dag?

- Hij weent veel / of juist helemaal niet ... Is dit normaal?

Indien nodig gaan we ook voor de instap in dialoog met de school en het CLB, dit afhankelijk van de noden van het gezin. We leggen de link naar de volgende sleutelfiguren, juf, CLB, zorgjuf.

Huisbezoek i.v.m de activiteiten van de dienst Onderwijs en Gezin

De kinderen uit de gezinnen die deelnemen aan de werking van OpStap hebben vaak oudere broers of zussen. Ook kinderen die reeds zijn ingestapt in de kleuterklas komen in aanmerking voor het taalbad dat wordt georganiseerd door de dienst Onderwijs en Gezin. Het opsturen van een foldertje werkt niet bij onze gezinnen. Ik selecteer de gezinnen op basis van hun noden en leg het concept en de doelstellingen van het taalbad uit tijdens een huisbezoek.

Dit jaar werden minder huisbezoek afgelegd in verband met de werving voor het taalbad aangezien Onderwijs en Gezin hun activiteit is komen promoten op het grote ontbijt/terugkomdag, dat plaatsvond in juni 2010.

Huisbezoek i.v.m de vaderactiviteiten

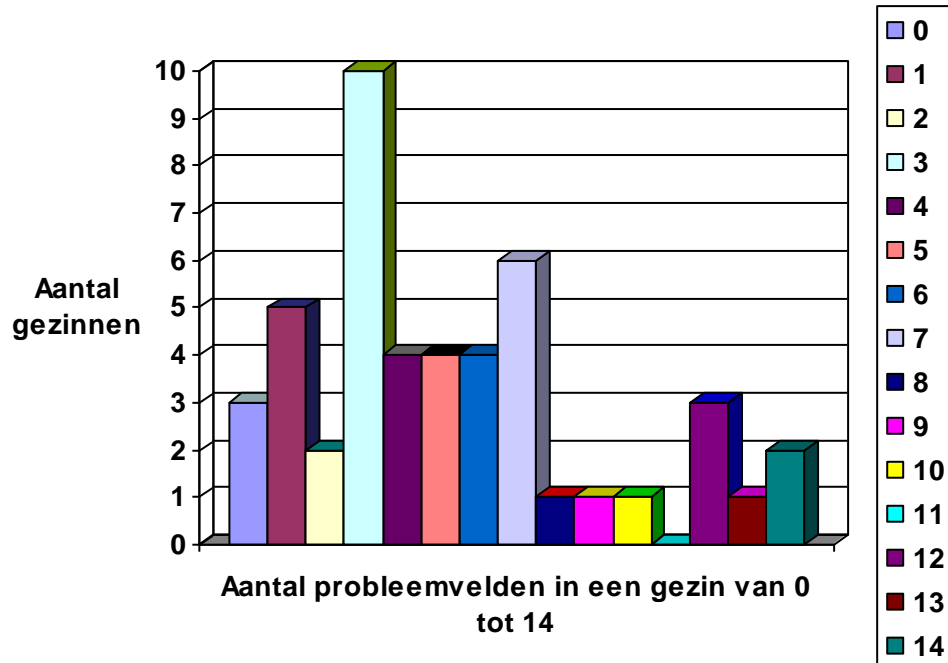
Het wordt stilaan een traditie in de werking dat de vaders persoonlijk worden uitgenodigd.

Huisbezoeken i.v.m. de cursus functionele schooltaal

Ouders motiveren om deel te nemen aan deze cursus vraagt tijd. We hebben hiervoor bewust ouders aangesproken die in het verleden hebben aangegeven dat zij moeilijk kunnen communiceren met de school omdat ze meestal niet begrijpen wat er gezegd wordt.

2.1.5. Weergave van de problematieken in de gezinnen

Weergave van de problematieken in de gezinnen

Aantal probleemvelden	Aantal gezinnen 2008	Aantal gezinnen 2009	Aantal gezinnen 2010
0 probleemvelden	3	1	3
1 probleemveld	3	3	5
2 probleemvelden	3	3	2
3 probleemvelden	6	3	10
4 probleemvelden	4	5	4
5 probleemvelden	4	6	4
6 probleemvelden	1	5	4
7 probleemvelden	3	5	6
8 probleemvelden	2	1	1
9 probleemvelden	1	0	1
10 probleemvelden	0	1	1

11 probleemvelden	1	1	0
12 probleemvelden	2	1	3
13 probleemvelden	3	2	1
14 probleemvelden	2	4	2

Weergave van de probleemvelden :

- Relatieproblemen
- Opvoedingsproblemen met één van de kinderen
- Psychologische problemen
- Intrafamiliaal geweld
- Leven in de illegaliteit
- Inkomen onder de armoedegrens
- Eenzaamheid en isolement
- Problemen op school met een van de kinderen
- Problemen met huisvesting
- Verslavingsproblematiek bij één van de ouders
- Uitzitten van een gevangenisstraf door één van de ouders
- Taalachterstand bij één van de ouders
- Taalachterstand bij de kinderen
- Administratieve problemen
- Schulden
- Werkloosheid

Het aantal gezinnen met meerdere probleemvelden is in 2010 gelijk gebleven. Meerdere van onze gezinnen hebben te maken met problemen op verschillende terreinen. Kind en Gezin, onze belangrijkste verwijzing stuurt heel gericht gezinnen door. We merken een toename van gezinnen die onder druk komen door werkloosheid en financiële problemen. Toenemende spanning zet relaties onder druk en vergroot de kans op psychische problemen.

2.1.6. Overzicht van verwijzingen /samenwerking met andere diensten

Organisaties	Aantal gezinnen 2008	Aantal gezinnen 2009	Aantal gezinnen 2010
Advocaat	5	4	1
Ambassade	0	0	2
Arktos	0	0	1
Basiseducatie	3	4	2
De Kids	2	2	1
Dienst opvanggezinnen	3	1	2
De gezinsbond	2	3	1
De Brug	1	1	0
CBZJ	0	0	1
CGG/KIN	3	1	4
CAW	0	0	3
CLB	4	1	0
CKG	2	1	1
Creche	1	4	3
Davo	2	1	0
Electriciteitsleverancier	10	15	9
Gasleverancier	11	12	4
Gemeentelijke integratiedienst	3	4	2
Griffie van het vredegerecht	1	1	0
Huis van het Nederlands	4	13	1
Huisarts	3	7	3
Juridisch spreekuur	0	0	3

balie			
Juf van de eerste kleuterklas	2	2	10
Kantonale bouwmaatschappij	3	5	3
Kinderbijslagfonds	4	5	1
Kinderarts	3	4	5
Kind en Gezin	4	5	9
KPC Genk	0	1	1
Kringloopwinkel	6	7	6
Kinesist	0	0	1
Lop	0	0	2
Medisch centrum	3	6	7
Mutualiteit	0	0	2
OCMW	6	5	7
Open Hart	2	3	1
Ophaling voedselpakket	3	3	2
Politie	1	1	1
Postorderbedrijf	3	6	0
Provinciale integratiedienst	3	2	1
RVA	3	5	4
Sociale ombudsdienst			3
Opvoedingswinkel	0	0	2
Scholen	15	16	11
Thuiszorg	0	0	1
VDAB	0	0	3
Vakbond	6	9	7
Vluchthuis	1	0	0
Vredegerecht	2	1	0
Vroege thuisbegeleiding	0	0	1

Watermaatschappij	10	16	0
Werkgever vader	2	8	1
Werkwinkel	4	5	4

Zeer opvallend is dat het aantal contacten met de nutsleveranciers in 2010 zijn gedaald. Dit komt omdat de gezinnen ondertussen niet meer voor verassingen komen te staan. Ze weten sinds 2009 dat de uitgavenpost voor nutsvoorzieningen en water opmerkelijk zijn gestegen in vergelijking met de vorige jaren.

De contacten met de RVA, de werkgever van de vader, de vakbond, werkwinkel zijn in 2010 gelijk gebleven of zelfs licht gestegen. De toenemende werkloosheid bij de vaders van mijn doelgroep was in 2010 ook een feit.

Vaders die werden tewerkgesteld door middel van korte termijncontracten via interimarbeid zijn bijna allemaal werkloos geworden. Vaders die werden tewerkgesteld met tijdelijke contracten werden vaak geconfronteerd met het feit dat hun contract niet meer werd verlengd.

Sommige vaders werken in “ vaste dienst “ vaak zijn ze nu soms langere perioden economisch werkloos.

Het stimuleren tot vroege kleuterparticipatie is één van onze doelstellingen. Doorverwijzing naar scholen is van groot belang. De ouders attent maken op de start van de inschrijvingsperioden is hierbij een belangrijk element. Sommige scholen verklaren zich “vol “. Om zeker te zijn van een plaats in de school van hun keuze, is vroeg inschrijven aan te raden. Ook in 2010 hebben verschillende scholen zich “ vol “ verklaard. Voor de kleuterparticipatie werken we nauw samen met het LOP!

Integreren is mee participeren in de maatschappij. Het activeren tot het volgen van Nederlandse les of een betaalde job is dan ook essentieel in het integratieproces. Het zoeken naar een gepaste en erkende opvang voor de kinderen jonger dan 3 jaar is niet gemakkelijk. Vaak worden de ouders met lange wachtlijsten geconfronteerd. Maatschappelijk kwetsbare gezinnen in de kansarmoede hebben vaak geen lange termijn planning. Door de economische crisis, die vooral hard is toegeslagen bij de vaders gaan de moeders meer en meer op zoek naar een job. Er zijn nog openstaande

vacatures in dienstenchequebedrijven. Het zoeken van erkende opvang is meer een prioriteit geworden. In 2010 heeft deze trend die gestart was in 2009 zich doorgezet. Opvang vinden is nog steeds een probleem.

In 2010 zijn we vaak geconfronteerd met vrouwen die besparen op gezondheidsuitgaven. Ze gaan minder snel naar de huisarts voor zichzelf. Met als gevolg dat de medische problemen groter worden. Vooral wordt er bespaard op gynaecologische zorgen. Het grootste aantal doorverwijzingen naar het medisch centrum zijn doorverwijzingen naar een gynaecoloog.

Preventief werken en vroeg detecteren van eventuele problematieken bij de ouders en/of de kinderen is belangrijk om ontwikkelingskansen optimaal te kunnen benutten. Er zijn dan ook verschillende doorverwijzingen naar de diensten van de welzijnssector, medische sector en hulpverleningssector.

2.2. Inhoudelijke accenten in de werking van 2010

De werking van OpStap is gestart in 2006. Sindsdien hebben we inhoudelijk verschillende aspecten van de werking verdiept. De vaderwerking, de taalstimulering / aanmoedigen van het voorlezen, een culturele activiteit, enz... werden aan de werking toegevoegd in 2009. In 2010 werden deze doelstellingen behouden.

Het aantal dagen is van twee naar drie gestegen. Door het grotere aantal kinderen hebben we in 2009 een derde openingsdag toegevoegd. In 2010 hebben we tijdelijk een vierde openingsdag toegevoegd. Het nieuwe schooljaar zorgde voor een grote uitstroom van kinderen. In september 2010 hebben we dan tijdelijk de werkingsdagen afgebouwd naar twee. In november 2010 hebben we door een nieuwe grote instroom de werkingsgroepen opgesplitst in 2 met behoud van twee werkingsdagen per groep. Iedere werkingsgroep bestaat momenteel uit een 8-tal deelnemers. Het feit dat er met kleinere groepen gewerkt wordt, maakt mogelijk dat er een beter kwalitatief aanbod gerealiseerd kan worden. Zo wordt er nu meer geïnvesteerd in de ouder-kind relatie en is zorg op maat meer mogelijk.

De dagstructuur bleef in 2010 ongewijzigd. De activiteiten die werden aangeboden zijn gevarieerd waardoor alle ontwikkelingsdomeinen van het jonge kind worden gestimuleerd. De inbreng van de ouders is van groot belang.

2.2.1. Empowerend werken met de ouders

OpStap wil in de werking ouders ondersteunen en kansen geven om, vertrekkende vanuit de eigen sterktes, te groeien in zelfwaardegevoel, maatschappelijke integratie en zelfvertrouwen als opvoeder.

We bewerkstelligen dit door :

- Uitgaan van het positieve die elke ouder heeft. Dit wordt bevestigd door de begeleider en de andere ouders die deelnemen aan de groepswerking.
- Uitgaan van leermomenten in de groep. (Leren van elkaar!)
- Uitgaan van de ondersteuning in de groep. (Emotionele en praktische ondersteuning).

Wij zorgen voor een ontmoetingsruimte waar ouders de tijd en de mogelijkheid krijgen om enerzijds de band met hun kind te verstevigen maar anderzijds ook hun persoonlijk netwerk uit te breiden of te versterken.

De rol van de begeleider van de werking OpStap is faciliteren dat zulke groeiprocessen op gang komen / een kans krijgen.

Concreet betekent dit:

- Zorgen dat de mensen zich welkom voelen
- Zorgen voor een huiselijke sfeer
- Omgeving en sfeer scheppen waarin groeiprocessen mogelijk zijn
- Ondersteunen van de groeiprocessen
- Tijd geven aan de ouders, niet te snel resultaat “ forceren “.

2.2.2. Taalstimulering

De taalstimulering / het aanmoedigen om zelf voor te lezen werd dit jaar extra benadrukt.

In 2009 zijn we in samenwerking met de bibliotheek en de dienst Onderwijs en Gezin een voorleesuurtje in de bibliotheek gestart. Tot september 2010 werd deze samenwerking verder gezet. Dit voorleesuurtje ging maandelijks door en had als doel ouders kennis te laten maken met het aanbod van de bibliotheek en ouders te stimuleren reeds op jonge leeftijd voor te lezen en talig met hun kinderen bezig te zijn. Onze ouders die meestal anderstalig zijn denken vaak onterecht dat een bibliotheek hen niets kan bieden. Veel praten en voorlezen stimuleert de taalontwikkeling en een rijke eerste taal. Dit is zeer belangrijk bij anderstalige kinderen. Kinderen met een rijke eerste taal (moedertaal) leren gemakkelijker een tweede taal.

2.2.3. Uitwerking van de vaderwerking

De belangrijkste doelstelling van de **vaderwerking** is de vaders meer betrekken bij de opvoeding van hun kinderen, de dialoog over opvoeding tussen de ouders bewerkstelligen, bevestigen, vergroten, ... Ervaring leert ons dat vaders, eenmaal aanwezig op een activiteit, erg enthousiast zijn. Het blijft echter een aandachtspunt hen voldoende te betrekken bij de werking en in de opvoeding.

OpStap wens dit te bereiken door :

- De vaders te erkennen in hun functie binnen het gezin.
- Voorwaarden creëren waardoor de vaders aanwezig en betrokken kunnen zijn bij een activiteit (op zondag) of een huisbezoek ('s avonds).
- De moeders overtuigen van de meerwaarde die vaders kunnen bijdragen bij de opvoeding. (Sommige moeders houden zeer strikt vast aan hun rol in verband met de opvoeding)
- Uitnodigen op een persoonlijke manier (vb. uitnodigingen laten maken door de kinderen)

Fototentoonstelling voor de vaders

In februari 2010 hebben we een tentoonstelling georganiseerd. Gedurende een periode van twee weken hebben de ouders de mogelijkheid gehad om foto's te trekken in de werking. Al deze foto's werden tentoongesteld. De vaders kregen hierdoor een duidelijk beeld van de werking.

De moeders hebben alle aspecten van de werking in beeld gebracht: de groepswerking, de activiteiten van de werking, de ouder-kind relatie, enz..

Deelname van vaders in de werking

In 2010 hebben twee vaders deelgenomen aan de werking in hun periode van tijdelijke werkloosheid. We kunnen deze tendens alleen maar positief bevestigen. Deze vaders zijn ondertussen terug aan het werk.

2.2.4. Cultuur

In 2010 hebben we samen met de kinderen en de ouders deelgenomen aan een voorstelling in het cultureel centrum. Ouders bewust maken van de vele mogelijkheden en soms niet zo voor de hand liggende activiteiten is één van onze doelstellingen.

Een culturele activiteit heeft meestal een hoge drempel. Door in groep deel te nemen aan zo'n activiteiten willen wij deze drempel verlagen. In de gemeente Beringen is er een goed uitgebouwd programma voor kinderen en gezinnen. Doordat verschillende voorstellingen in samenwerking zijn met de gezinsbond zijn deze voorstellingen ook financieel haalbaar.

2.2.5. Baby- en kleuter zwemmen

In 2010 hebben sommige ouders zich kandidaat gesteld om maandelijks te gaan zwemmen. Deze activiteit gaat door als "extra werkingsmoment" op woensdag.

2.2.6. Budgetvriendelijke activiteiten / aanzetten tot gezinsactiviteiten in eigen gemeente

Ook in 2010 hebben we gebruik gemaakt van de mooie toeristische plaatsen in Beringen.

Vanuit de groep kregen we het signaal dat het zeer moeilijk is om met een klein budget leuke activiteiten te doen met de kinderen tijdens de zomermaanden. Veel ouders vonden het dan ook een goed idee om op verkenning te gaan in eigen stad. Zo hebben we volgende activiteiten gedaan :

- De mijnterril: wandelen op de mijnterril.
- In Beringen mijn zijn we gaan spelen in het plaatselijke speeltuintje. De gemeente heeft een mooie speeltuin aangelegd met vele mogelijkheden. Grotere kinderen waren aan het voetballen terwijl kleine broer en zus gingen schommelen.
- Boswandeling: In Beringen zijn we in het kader van het thema “herfst” gaan wandelen in het bos vlakbij OpStap.

3. Overlegmomenten / participatie aan vergaderingen

In 2010 is het team pedagogische preventie omgevormd. De andere overlegmomenten zijn in 2010 onveranderd gebleven.

Het is belangrijk op de hoogte te blijven van de noden van de gezinnen en zicht te behouden op de werkingen van andere organisaties in Beringen, Limburg.

3.1. Teamvergadering

Tweemaal per maand wordt er een teamvergadering georganiseerd samen met het CGG en Kind in Nood. De inhoudelijke bespreking van de werking en casusbespreking komen hierin aan bod. Vanaf september ging deze wekelijks door gezien de vaste medewerker in zwangerschapsverlof ging en de werking overgenomen werd door nieuwe medewerkers ad interim.

3.2. Vergadering team pedagogische preventie

Het team pedagogische preventie werd omgevormd tot verschillende thematische werkgroepen conform de functies omschreven in het decreet opvoedingsondersteuning. Opstap neemt de coördinatie op van de werkgroep sociaal-emotionele steun. De eerste stappen hiertoe werden gezet.

3.3. Dagelijks bestuur / algemene vergadering van het LOP

Het is belangrijk voeling te hebben met de acties die vanuit het LOP worden genomen in verband met gelijke kansen in het onderwijs. Tweemaal per jaar

3.4. Stuurgroep kleuterbetrokkenheid

OpStap neemt deel aan de stuurgroep kleuterbetrokkenheid, gezien dit inhoudelijk aansluit bij één van de doelstellingen van de werking.

De werking motiveert de ouders om de stap naar de kleuterklas niet uit te stellen. We leggen ook de nadruk op het regelmatig naar school gaan. Een viertal keer per jaar.

3.5. Provinciaal Steunpunt Opvoedingsondersteuning

Steeds meer gemeenten organiseren voorschoolse projecten. Eén maal per maand komen wij op provinciaal niveau samen. We wisselen van mening, brainstormen en krijgen vorming op maat. In 2010 werd de frequentie van deze groep afgebouwd naar 5 maal per jaar.

3.6. Signaalgroep van Onderwijs en Gezin

Onderwijs en Gezin is gestart met een signaalgroep. Deze heeft tot doel om de bekommernissen van de ouders te signaleren. Vanuit deze signalen kunnen concrete acties worden voorgesteld en uitgewerkt.

4. Samenwerking

4.1. Samenwerking KIND in NOOD en Sociale Ombudsdienst

Elke week neemt Karolien Morelli , maatschappelijk werkster binnen Kind in Nood en de sociale ombudsdienst, één uur deel aan de werking. Zij is een brugfiguur voor de ouders naar de sociale ombudsdienst van de stad Beringen en het team van Kind in Nood.

Kansarmoede brengt heel vaak administratieve problemen met zich mee. Mensen weten ook niet altijd goed waar ze recht op hebben. Ondersteuning hierin of een toeleiding naar de Sociale ombudsdienst kan belangrijk zijn.

Vragen rond ontwikkeling, opvoedingsproblemen, ernstige contextproblematiek kan toegeleid worden naar de werking van Kind in Nood. Aangezien Karolien participeert in de werking is de stap naar een hulpvraag in de geestelijke gezondheidszorg kleiner.

4.2. Samenwerking met Kind en Gezin

Door het grote aantal doorverwijzingen van Kind en Gezin hebben we een nauwe samenwerking voor het opvolgen van gezinnen. Overleg, goede communicatie en duidelijke afspraken wie welke taken opneemt binnen de gezinnen is belangrijk.

4.3. Samenwerking met het OCMW

In complexe dossiers zijn vaak verschillende hulpverleners betrokken of is er nood aan het installeren van een ruimer hulpverlenernetwerk. Hiervoor wordt vaak ook beroep gedaan op een Lokaal Clientoverleg. Het is van groot belang dat de verschillende hulpverleners één hulpverleningsplan opstellen. Dit plan moet gedragen worden door de cliënten. De meerwaarde van de deelname van de cliënten is groot.

4.4. Noodopvang / begeleiding in het CKG

In 2010 hebben we twee kinderen doorverwezen. Eén kind is intensief opgevangen en begeleid door het CKG.

5. Vormingen gevolgd door het personeel / vormingen gegeven door het personeel

5.1 Gevolgde studiedagen

- Grensverkenningen. Structureren en ruimte geven in ontwikkeling en opvoeding van jonge kinderen. WAIMH Vlaanderen, 26 maart 2010

5.2 Gegeven vormingen

- Infobeurs. Onderwijs en Gezin, in samenwerking met Turkse Unie, oktober.
- Voorstelling project Opstap. Secundair onderwijs Beringen, oktober.

6. Besluit

In 2010 werden 71 kinderen en 47 gezinnen bereikt. Het aantal deelnemers neemt jaarlijks toe. Om een kwalitatief aanbod te garanderen en voldoende te kunnen afstemmen op individuele noden, werd de werking uitgebreid naar 4 openingsvoormiddagen en het aantal deelnemers verdeeld over 2 groepen. Gezien de positieve evaluatie hiervan, wordt deze structuur in 2011 verder gezet.

Inhoudelijk werd verder gewerkt op de thema's van het vorige werkjaar: taalstimulering, vaderwerking, verkennen van mogelijkheden tot deelname aan cultuur, sport, budgetvriendelijke activiteiten in Beringen, gebruik maken van voorzieningen binnen welzijn, hulpverlening, ...

Het aantal huisbezoeken blijft toenemen, vooral wat betreft het aanklappend werken, aanwezigheid van meervoudige en complexe problemen, persoonlijke uitnodiging voor activiteiten.

In 2011 wensen we, zowel voor het aanklappend werken als in het omgaan met aanwezige problematiek binnen de gezinnen, sterker gebruik te maken van het aanwezige of toe te voegen netwerk van hulpverlening rond een gezin. We willen verder zorg besteden aan het afwegen wat door de OpStap medewerker wordt opgenomen en wat toegeleid wordt naar hulpverlening. Dit wordt besproken op het 2 wekelijks OpStap team binnen het CGG.

Ouders zijn binnen de OpStap werking mede de drijvende kracht: zij brengen nieuwe ouders aan voor de werking, brengen zelf thema's in, zij engageren zich voor mekaar. Het uitwerken van initiatieven om ouders in hun netwerk te ondersteunen is een aandachtspunt voor 2011.

Afgelopen werkjaar werden de eerste stappen ondernomen tot uitbouw van de werkgroep socio-emotionele steun. In 2011 wordt verder gewerkt aan het concretiseren van een informele ontmoetingsplaats voor ouders.

Om de werking van Opstap te ondersteunen worden de mogelijkheden voor logistiek aanvullende hulp verder uitgewerkt.

OpStap is ondertussen een gekende werking geworden in Beringen. Er is een goede samenwerking uitgebouwd met scholen en diensten betrokken op de doelgroep. Blijven investeren in samenwerking is ook een gegeven voor het volgende werkjaar. Samenwerking met LOP en steunpunt onderwijs en gezin blijft een aandachtspunt.

Dit jaarverslag geeft een duidelijk beeld van de manier waarop gewerkt is aan de vooropgestelde rendementsindicatoren. Deze indicatoren blijven ook van kracht voor het volgende werkjaar.

- een laagdrempelig en attractief groepsaanbod voor maatschappelijk kwetsbare ouders samen met hun kindjes van 0 tot 3 jaar maakt participatie aan ontwikkelingsstimulerende en opvoedingsondersteunende activiteiten mogelijk.
- deelname aan de OpStap werking zorgt voor een vlottere instap in de kleuterschool.
- vanuit aangevoelde noden wordt voor de ouders vorming georganiseerd met het oog op versterking van de maatschappelijke integratie en het vinden van een goede opvoedingsafstemming.
- Vroegdetectie van problemen maakt het mogelijk in samenwerking met andere diensten tijdig hulpverlening op te zetten zodat ernstige problemen op latere leeftijd voorkomen worden.
- De betrokkenheid van vaders in de opvoeding van hun kinderen wordt vergroot door het aanbieden van specifieke activiteiten voor vaders en een goede communicatie over de werking.